

in een klein, beneveld, verstikt hoofd. Zijn meisje, hoe had hij met haar gepruut, gescheldtoet, zo gekoelste gepruut, een kleine, aggressive beïden niet, ze, tot dat het licht van Gods gunade op haar gevallen was, zij het licht zag. Het, het ontastbaar, het ontgriffbaar.

„Ik gekof“, had ze eenvoudig gezegd, en inmiddels heelde ze uit dat zegd, vertrouwend als een kind. Maar hem kwam, voor ze tot die beïden hem had, losgeroepen. Hij wist niets meer. Hij had zichzelf, het was verschrikkelijk, het was ontbeprijkelijk, maar het was de waarheid. En hij had er maar één antwoord op, hij moest natuurlijk nooit werkelijk gelooft. Nietwaar, was eenmaal door God gegeren, is...?

Om half twaalf die avond stond hij op het Perron. Ten slotte had hij op een reusachtig, ook welbekent, niet. Zo'n avond voor Kerstmis, die kon je er tegen verlaten, je kon jezelf voor een gewone uitnodiging, het was in bloed een andere avond dan gewoon.

Evan had hij overvoren of hij dan die nacht... „Niet“, had hij zichzelf dan teruggeast, „het was zo'n nooiisaak voor mij, het ging er op of er onder hij moest en je was hier, een tijd niet zien, heb nu ook de meed, vol te houden. Als je nu terugkwam, zou ze geen respect meer voor je hebben, en je zou het haar nog niet eens kwalijk nemen omen ook.“ Maar haar bevestigd gezicht, omdat hij het haar juist nu anders, deze laatste dagen van het jaar... hij was gewoon gevelucht, ze was nu eenmaal altijd in die kamer bij hem, ze was er tel tegen hem geweest, ze was er tel tegen hem geweest en dan hield hij vaak nog veel meer van haar. Ze was zo een beetje in haar opzet, en hij was toen, was hij er bij twee tegenin, omdat hij het dan rijwa wenste, dat ze hem maar alleen zou laten.

„Niet“, had hij ook niet bevestigd, maar het betrekende, er in opgevoeld te zijn; dat is het bij momenten als een vloek kon voelen. Alleen zo, het was niet te laten, het was de andere tevorschijn te kunnen toveren, en ontbarend te blijven van binnen, koud.

„Nu staat hij op het Perron. De grootste drukte was voorbij. Een spoorwegman voegde wat afval bij elkaar. Hetzigen gelovende hem en weer. Rondom waren die typische, holle stationsgeluiden; het afroepen van orders; wringend geluizen van een rangende trein; de bevestiging van een doosduif. Op het andere oepor zette een trein zich in beweging, stemmen klonken op: Dag! Dag! Dag! Prestige feestdagen. Tot ziens!“

Aan het einde van het Perron, bij de tunnel naar de uitgang, stond een meisje. Kerstmis, de bruid. Hij ergaasde zich aan het kunstmatige licht. Kerstmis was het ook wel bij uitdruk en feest van uiterlijk geest. „Goed!“, was het woord. Verdand, daar kwam Calvijn weer eens eentjes bij hem om een hoekje te kijken. Wel, wel, ouwe jongen, heb je nog altijd de liefde in de streken gericht als vroeger bij ons hang je, als een vermaning voor al te veel. Hij schikte zacht. Kijk, die vrouw daar, dat leek wel... haar rug... Maar, maar, van lopen... Nee, die vrouw daar, die was het, die ze zit veilig in Rotterdam. En hij had veilig een kaartje Den Haag-Dordrecht.

Wrevelig keek hij op 's borlage en begon te tegenoversteltte richting te lopen. Toen hij was later in het veld, zag hij nog een vrouw die ze zat veilig in Rotterdam. En hij had veilig een kaartje Den Haag-Dordrecht.

Wrevelig keek hij op 's borlage en begon te tegenoversteltte richting te lopen. Toen hij was later in het veld, zag hij nog een vrouw die ze zat veilig in Rotterdam. En hij had veilig een kaartje Den Haag-Dordrecht.

„Niet“, had hij zichzelf dan teruggeast, „het was zo'n nooiisaak voor mij, het ging er op of er onder hij moest en je was hier, een tijd niet zien, heb nu ook de meed, vol te houden. Als je nu terugkwam, zou ze geen respect meer voor je hebben, en je zou het haar nog niet eens kwalijk nemen omen ook.“ Maar haar bevestigd gezicht, omdat hij het haar juist nu anders, deze laatste dagen van het jaar... hij was gewoon gevelucht, ze was nu eenmaal altijd in die kamer bij hem, ze was er tel tegen hem geweest, ze was er tel tegen hem geweest en dan hield hij vaak nog veel meer van haar. Ze was zo een beetje in haar opzet, en hij was toen, was hij er bij twee tegenin, omdat hij het dan rijwa wenste, dat ze hem maar alleen zou laten.

stapten op stap. En wat verlied hij ze. Goed gelijk, hoer verlied hij. Twee vrije dagen voor de boeg. Wu doet je wat?

„Je bent een hare, cynische, onafgeveerd.“ Hij blók een oepor, als om hem staad, zo duidelijk was haar stem in hem.

Hij keerde zich af, keek weer op 's borlage, vergeleek het met de stationsreclame. De trein was laat. Hij liep weer en begon uit verveling de stationsreclame te lezen. Aa De Wollen dekens — voorkomen reuastalite. Henkes — Dry Gin. Haaghe Post — Het roze weekblad met de gruttes taboed. Levensverzekering „Utrecht“. King's Parade — 'a vorstelijke cigareet.

Hij draasde zich om en keek naar de mouw langs het andere perron. En daar las hij tussen alle kleurigheid, eenvoudig zwart op wit: Het loon der mede is de dood. Maar de geestdrift Gods is het eeuwige leven in Christus Jesus.

„Hé, dat was hem nooit eerder opgevallen. Hij las meteen weer verder. Van die vroere koffie en thee. Het hier is weer best. Het vlees is betec dan de benen. Maar dat decht hij zelf.“

Toen kwam de trein. Ineens had iedereen haast, ontstond er een gedrang bij vermoede plaatsen van ingang. Het kwam toch meestal anders uit. Hij stond het aan te kijken, als moest hij niet mee. Maar zijn geestende bleef van man die dagelijks tussen de wielen liep, had al wel gezien, dat er plaats genoeg zou zijn.

Hij kwam te zitten bij het middensteel. Schuin tegenover hem, bij het raam, installeerde zich niet veel drukte een oudere dame. Naast hem was juist een corpulante heer negenpof.

Aan de andere kant van het pad waren alle vier de plaatsen bezet. Twee vrouwen met maskers, in plaats van gezichten, en zaton ze onder de make-up. Tegenover hen een militair en een matroos.

„Ik begrijp het niet“, zei de drukdoende dame, „die tinnen is veel te laat.“ Ze deed af haar een persoonlijke beleiding was aangedaan.

Op 's laatste nipperte kwam er nog een man, een een jeonste binnas. Hij ging zitten op de lege plaats tegenover hem en trek het jongetje op zijn knie. Toen reden ze al. En spoedig waren alle reizigers min of meer in de cadans van de wielen gevangen.

Hij burde op het middensteel. Hij zou willen slapen, ja, hij zou inderdaad net zo willen slapen als mevrouw Henkes en eerst na Nieuwjaar wakker worden. Hij had de pes in, dat hij niet naar Rotterdam ging. Eigenaardig toer, dat een mens zichzelf dinnig oplegde die hij niet wilde. En toch, hoe hij niet anders. Hij moest afslaan nemen. Hun verhouding was geladen geweest de laatste tijd. Schuld? Hij? Zo? Hij was moedig, maar voor zichzelf toek wel het meest. Maar de schuld was het ook. Ze kan geen geduld oefenen, ze kon niet begrijpen, dat hij een gevoel van haat weg wilde. „Dan heb je niet genoeg van me“, zei ze. Ze kon niet begrijpen, dat hij juist door zijn liefde voor haar, dat hij juist om haar om alleen te zijn. Niet haar ogen op hem, niet haar intellie, die als een band kan zijn, die hem 's persoonlijke vrede bij anderen. En hij was de het toch zo goed. Dat was het juist: ze meende het zo goed, hij voelde zich zo vaak een beroring tegenover haar, dat hij niet meer nam en nam en nam. En dan, jaren ouder, hij was ook ouder, maar hij hield juist zo van haar jeugd, haar spontane, haar onafgeveerd, dat hij haar snelle trases, al scheld hij wanneer ze tevorschijn kwamen. Hij was een durasre lichte, dan was zo te licht, dan was zo echt en hem.

En schaduw talmdes op zijn gezichten, dat hij zijn gezind had te hebben. Zij was zwak, zij was zacht.

ouder. Ze vader had hem, was eroud. Maar hij had een diele kop. Toen hij eindelijk wakker werd, wist hij dat hij 's jeugd bij haar had achtergelaten.

Hij kreeg op doordat het kind gaapte. Het zat tegen 's vader aan en gaapte intense en lang. En toen sloot het 's rode lipjes op elkaar en glimlachte.

Hij beag het kind met een vreemde nieuwsgierigheid. Hij schatte het op een jaar of vier. Het had een rood gezicht, een beetje breed, een donkerbruin petje op de blonde haren, die warrelig naar 's voorhoofd vielen. Het droeg een groen ruchtlaauw jeuje, een beetje moezelig en een zwart fluwelen broekje, erg knut; de beestjes waren vier vloot. En aan 's voeties dreef twee okkere en brunes schoentjes. Hij 's balje was nog iets groens te zien, waarschijnlijk van een truitje.

Het kind was er goer uit, 's handjes waren uitgespreken wit. Over hem heen staarde het doorgroefde gezicht van 's vader, vermoede ogen, een groene koffie op de donkere haar had veel gras, de verwerkte handen waren gevouwen om het kind, dat een van de zwart gezongen d'ubuten op en naar bevoog. Wat was er met dit kind? Waarem glimlachte het en waarom was het zo uitsonderlijk blank, ondanks 's snuozelgheite? 's handen waren groot en zo bleau als de hemel in Mei. Ook de ogen lachten. Maar het was allen zo diep, zo van kindernensuit. Het was zo zonnig, zo blij, zo wetend.

Hij ging verstrén, hij kneep 's ene hand om 's andere, hij keek naar 's neerdelixers. Toen zag hij, dat allen naar het kind keek. En allen hielden die nieuwgierige verandering op hun gezicht, zoals hij zelf voelde.

De trein schudde, de mensen schudde, de man en het kind schudde, men blók onverschillig, men bleef een was gespannen en niemand die het verklaren kon.

Het kind glimlachte. Het was geen verstande glimlach. Het was een glimlach die voortdurend gevoed werd door wat de ogen zagen. En die ogen zagen ver. Ze zag kinderen die grote mensen niet kijken. Toen de trein stilstond, veranderde het niet van houding. De militair stapte uit. Een man met een acties kwam even in de plaats. Toen reden ze weer.

De ogen van de man met de acties gingen vlieg. Naar de foto's boven de beestjes, tegenover hem; naar het bagagezet, — hij tilde 's tas even op, besloot toen kennelijk hem toch naar bij zich te houden.

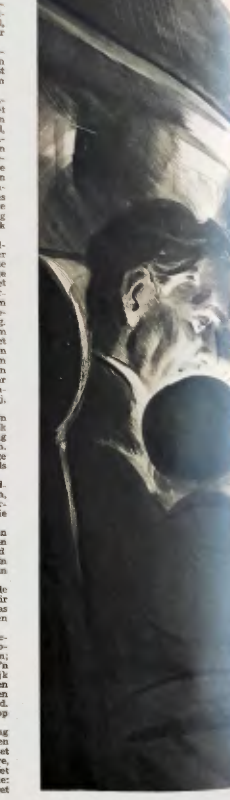
„...keek uit het raam, keek toen naar rechts en... zag het kind. En kruig dezelfde uitdrukking op 's gezicht als anderen. Toen bevoog het kind. Het ging verstrén, een beetje schuin tegen 's vader aan. En toen keek het naar boven, het droeg de blauwe, stralende ogen diep in de zijne. Het strekde een arm of het regten wilde: Ik went het al, maar jij weet het niet.“

Van hem keek het naar de anderen, naar alle mensen die het vanaf 's veilige plaatsje kon zien.

Op dat oepor, toen voor zich neer, als had het al te veel verraden.

In Schiedam stapte de dikke heer zaa heen, die schone met 's oog sig te sullen toekken. Een deur, die dichtgeschoven werd, een roep over het Perron, weer reed de trein. Op dat oepor, toen voor zich neer, een der opengeshoven. Een harde vuimvenstert zei: „Dat weet ik wel, condouwer, maar het is nu daar, het is heel, het is heel, het is heel, heb ik al een plaatsje. Dat decht ik wel, ik heb juist laat gegaan om die arge drukte te vermijden. Mag ik even...“

Hij trok 's been in en wenste het meen op de baan. Een rare lucht omgaf in 's neus, een lucht die hem kritiseerde. Hij wist niet of het

parfuis was, maar het was een hand die patie bij haar dikke, ordinar beringde handen.

„Hé, hé!“ zei ze, „ik zit!“ Ko toen tegen hem. „Zeker!“ zei hij keel en dat ene woord was hem eigenlijk nog te veel.

„Zo'n mens!“ decht hij bitter, „in één klap broekt ze alle kanten.“ Hij gaf er zich geen rekenschap van of 's minogenen onverschillig was. Maar allen in hem verzagde zich tegen deze slechte indruk.

Ja, waarop eigenlijk? Hij vermost het, naar het kind te kijken. Het was nu toch voorbij! Het!

Hij keek omloog. Een riez was een kofligge beugelde heen en weer, heen en weer.

Hij kromp in elkaar toen hij haar harde stem weer hoorde.

„Zie jongetje, jij bent ook nog laat op reis, hé? En je ogen nog zo wijd open! Heb je geen slaap?“ Hij keek met naar het kind. Even stakte z'n adem en hij begreep niet wat hem bezielde. Dit, wat die vrouw deed, was toch natuurlijk. Allicht zeigt men iets tegen een klein kind. Zij hier, zij hadden allemaal als gekken zitten staren... Het kind had de klare ogen nu op de vrouw gevestigd. Het was of het iets aan haar zag waar het diep over moest nadenken.

De glimlach was weg, maar de intense vrede was gebleven. Geen spoor van angst of verlegenheid. Het leunde tegen de borst van z'n vader en veelde zich zo goed geborgen.

„Nu vent, zag je niets? Heb je je tongstje verlieten?“

Het kind reageerde niet. Het leek wel of het de vrouw niet verstond. Een warmte kroop naar zijn gezicht, prikte in zijn haren. Zou het kind dest...? misschien wel doofstom...?

De trein minderde vaart. Aan weerszijden straalden al de lichten van Rotterdam.

„Praat hij nog niet?“ vroeg de vrouw aan de vader. „Hij is toch zeker al vier!“ Verbeelde hij het zich of vouwde de man zijn handen inniger om het kind?

„Hij is naar het Kerstfeest geweest.“ Een diepe stem had de man. Hij had maar even naar de vrouw gekeken en het was of hij zijn ogen met moeite naar haar terugdwang toen ze zei: „Zo, zo, dat is al vroeg. En daarom is hij nu dus zo laat.“ Ze lachte dik.

... het kind en het had z'n

ogen niet van haar af —:

„Hij was er. Ik kon Hem niet zien, maar Hij was er.“

„Hé? Wat? Wat bedoelt 'ie?“

De vrouw keek over het kind heen naar de vader.

„Jezus“, zei het kind. „Die mijnheer zei hé“, voegde het er dan nog aan toe. En toen glimlachte het overnieuw, wetend, en z'n ogen straalden als tevoren.

Toen de vrouw weer wat wilde zeggen, was de man al opgestaan, het kind binnen de bescherming van z'n arm.

Hij hoorde nog, dat ze zei: „Zeker weer zo'n halve gare dominee die zo'n kind maar wat wijsmaakt.“ Toen was hij ze al gevolgd, do man en het kind.

Hij kwam pas tot besinning toen hij haar armen om z'n hals voelde, haar warm, vertrouwd roond op de zijne.

„Ik wist het, o, ik wist het“, zei ze. Er stonden tranen in haar ogen.

„Maar kind!“ zei hij, „maar in alle je...“

Met één hand hield hij haar vast, met de andere socht hij naar zijn kaartje.

„Maar ik wilde...“

Toen zweg hij.

Achter hem begon de trein weer te rijden.

Hij liet haar los. Hij moest even alleen staan. Diep ademde hij de frisse lucht.

Een spanning was uit hem weg. Alle spantendigheid oek. Intieme verwondering was er voor in de plaats gekomen.

„Korn!“ zei hij en in zijn ogen was de verre blik van het kind. Teder legde hij zijn hand om haar hals, onder haar haren.

Toen liepen ze samen de Kerstnacht binnen.